

Valkas novads

ZAAO iesaistās projektā bioloģisko atkritumu šķirošanas ērtības paaugstināšanai

Publicēts pirms vairāk nekā 1 gada

Publicēts: 06.11.2023.

SIA "ZAAO" jau gadu īsteno bioloģiski noārdāmo atkritumu šķirošanas pilotprojektu daļā Cēsu pilsētas teritorijas, lai sagatavotos pakalpojuma ieviešanai visā darbības reģionā ar 2024. gada 1. janvāri. Šajā laikā secināts, ka iedzīvotāju iesaiste ir zema, iedzīvotāji nespēj mainīt savus ieradumus un pašreizējās ērtības. Lai meklētu iespējas, kā piedāvāt ērtākus nosacījumus bioloģiski noārdāmo atkritumu šķirošanai, papildinot iedzīvotāju iespējas jau notiekošā pilotprojekta ietvaros, SIA "ZAAO" (turpmāk – ZAAO) iesaistās kustībā BIO CIKLS.

Līdz šim pilotprojekta pakalpojums Cēsīs ietvēra 240 litru brūnas krāsas konteineru uzstādīšanu, kas marķēts ar speciālu uzlīmi ar norādēm par to, kas atbilst bioloģiski noārdāmo (turpmāk – BIO) atkritumu konteineru saturam. Konteiners ir paredzēts pārtikas un dārza atkritumiem. Pārtikas atkritumi ir piena produkti, gaļas, zivju un citi dzīvnieku izcelsmes produkti, miltu izstrādājumi, augļi, dārzeņi u.tml. pūstoši atkritumi (termiski apstrādāti un neapstrādāti). Dārza atkritumi ir lapas, ziedi, nezāles, pļauta zāle, zari, saknes līdz 2 cm diametrā. Kā vienu no iemesliem, kas tiek minēti, kāpēc iedzīvotāji nespēj mainīt savus paradumus un pašreizējās ērtības, ir ZAAO prasība izvērtēt BIO atkritumus no polimēra maisījumiem, jo tie dabiskā vidē nesadalās, vai ievietot tos papīra maisiņā, ko konteinerā var izmest.

"Nereti cilvēki uzskata, ka BIO atkritumu šķirošana ir nepatīkama, netīra un smirdīga, tādēļ ar apjomīgu pilotprojektu mēs vēlamies parādīt, ka to var darīt arī ērti un komfortabli, turklāt sasniedzot augstus kvalitātes un apjoma rādītājus. BIO CIKLS pilotprojektā

testēs kompostējamās bioplastmasas maisījumus kombinācijā ar ventilējamiem konteineriem, kas ievērojami uzlabo higiēnu un samazina smakas mājāsaimniecību virtuvēs. Mēs ticam, ka ar šo projektu mēs kopā varam padarīt Latviju tīrāku un zaļāku, turklāt ļoti ērtā veidā,” skaidro kustības BIO CIKLS aizsācēja un CleanLiving vadītāja Zanda Briķe.

Šobrīd vairāk nekā 40% no sadzīves atkritumiem veido tieši BIO atkritumi, par kuriem, tos nešķirojot, iedzīvotāji maksā pilnu sadzīves atkritumu apsaimniekošanas maksu. Saskaņā ar Eiropas Komisijas izvirzīto mērķi dalībvalstīs, tai skaitā Latvijā, 2035. gadā poligonos varēs apglabāt ne vairāk kā 10% no visiem atkritumiem. Izmetot bioloģiski noārdāmos atkritumus sadzīves atkritumu konteinerā, tos visus kopā apglabā poligonos, radot nopietnu vides piesārņojumu un palielinot atkritumu kalnu, kas jau ir nopietns izaicinājums visā Eiropā. Savukārt atšķirīgojot BIO atkritumus, mēs varam tos pārstrādāt jaunā resursā – gan dabasgāzē, gan augsnes mēslojumā, vienlaikus samazinot savas izmaksas par atkritumu apsaimniekošanu, jo plānots, ka no nākamā gada BIO atkritumu izvešanas maksa būs par 40% mazāka nekā sadzīves atkritumu apsaimniekošana.

Pasaules prakse ir pierādījusi, ka saprotamas informācijas pieejamība un sistēmas ērtums sniedz nozīmīgu ietekmi uz rezultātu. Kustības BIO CIKLS uzdevums ir BIO atkritumu šķirošanas labo praksi attīstīt visā Latvijas teritorijā, veicinot iedzīvotāju iesaisti un informētību par to.

BIO atkritumu ceļa sākuma punkts ir mūsu katra virtuve, tāpēc kustības centrālā aktivitāte ir pilotprojekts, kurā piedalās ap 5000 iedzīvotāju, aptverot Liepājas, Grobiņas, Saldus, Cēsu un Ropažu novada iedzīvotājus. Cēsu pilsēta ir visplašāk pārstāvēta – iespēja piedalīties ir 777 mājāsaimniecībām. Pārstāvēti tiek arī katra reģiona biroji un sabiedriskās ēdināšanas uzņēmumi, kas ikdienā rada lielu BIO atkritumu apjomu. Pilotprojekta ietvaros tiks testēta un salīdzināta gan BIO atkritumu šķirošana, iedodot cilvēkam gatavu, ērtu risinājumu, izmantojot BIO noārdāmos maisījumus, gan arī uzliekot šķirošanu kā pienākumu bez atbalsta mehānismu nodrošināšanas. Galvenais pilotprojekta mērķis ir saprast, vai un kāda sistēmas ērtumam ir ietekme uz savāktās BIO atkritumu masas apjomu un kvalitāti, kas ir kritiski svarīgi faktori, lai BIO atkritumus varētu izmantot jaunu resursu radīšanai. Tieši kvalitāte un apjoms ir arī galvenās problēmas, ar kurām šobrīd saskārušies ar atkritumu pārstrādi saistītie uzņēmumi, tai skaitā ZAAO.

Kustību uzsāk Latvijas Pašvaldību savienība, ZAAO, Liepājas RAS, CleanLiving, CleanR, vairākas pašvaldības, atkritumu apsaimniekotāji un namu apsaimniekotāji, lai veicinātu sabiedrības informētību un iesaisti bioloģiski noārdāmo atkritumu šķirošanā. Tās ietvaros plānoto aktivitāšu mērķis ir piesaistīt sabiedrības uzmanību BIO atkritumu šķirošanai un tās ieguvumiem, iemācīt šķirošanas principus. Piemēram, dažādās Latvijas vietās notiks ielu mākslas performances mākslas skolu audzēkņu izpildījumā, ekspertu diskusijas par šķirošanas problēmjautājumiem un risinājumiem, Vērtību kapsulas radīšana, morfoloģisko datu atspoguļojums un citas aktivitātes.

BIO atkritumu šķirošana no nākamā gada ir obligāta visā Eiropas Savienībā. Pacientisimies to kopā ieviest kā ērtu veidu samazināt savu ietekmi uz vidi, turklāt samazinot arī izdevumus!

Saistītas tēmas

[Vide](#)

<https://www.valka.lv/lv/jaunums/zaao-iesaistas-projekta-biologisko-atkritumu-skirosanas-ertibas-paaugstinasanai>